

1921 ²⁹/₆ 43: 2. Beh. af F. t L. ang. en Krigskonjunkturskat samt om bunden Opsparing m. m. 1922**[Jens Thomsen.]**

og Kommuneindtægterne er gaaet stærkt op paa Grund af Skatteydernes forøgede Indtægter. En væsentlig Del af denne Pengestrøm skal indsættes paa en spærret Konto i Nationalbanken, saa at denne Pengerigelighed kunde staa til Disposition, naar Skatteevnen gaar ned, i Stedet for at disse Krigskonjunkturindtægter bruges straks. Tilsyneladende har det private Initiativ lært af den forrige Krigs Højkonjunktur. Under den nuværende Krig findes den vilde og usunde Børsspekulation ikke, som florerede under den forrige. Ejendomshandlerne og Gaardslagterne har ogsaa indstillet deres skadelige Virksomhed. Bortset fra „Marienlyst“-Indvilsen, hvor et mindre udsøgt Selskab spiste og drak for 50 000 Kr. en enkelt Aften, mærkes der ikke meget til Gullasch-Baronerne i Sammenligning med den forrige Krig. Københavnerne vil vel heller ikke nu drømme den skønne Drøm om igen om København som Stabelplads for hele Østeuropa, den, der kostede Landmandsbanken 500 Mill. Kr., som Skatteyderne senere maatte betale. Disse Forhold tyder paa, at den private Økonomi har lært af Fortidens Fejlgreb, og at Staten ikke behøver at gennemføre tvungen Opsparing i den private Økonomi. Men tilsyneladende har den offentlige Administration ikke taget ved Lære af Fortidens Fejlgreb. Staten giver nu som under den forrige Krig Tilskud til alt og alle, som om der ingen Bund er i Kassen. At Staten giver Rabatkort og lignende til mindre bemidlede, er naturligt, men at den ogsaa giver Tilskud til Velhavernes Husreparationer, Børnebeklædning og deres Forbrug af Smør og Flæsk, vidner ikke om Sparsommelighed i den offentlige Husholdning.

Rigsdagen er valgt til at varetage den offentlige Administration fremfor den private. Den Opsparing, som Forslaget paa lægger de private Andelsforeninger, burde derfor i Stedet praktiseres af Stat og Kommune, saa at disse fik Pligt til at opspare en vis Del af deres store Indtægtsforøgelse. Mange private Foretagender har ogsaa vist Vilje til at løse samfundsnyttige Opgaver, der er endda enkelte, som er blevet forhindret deri af de offentlige Myndigheder. Jeg vil nævne et enkelt lille Eksempel, der viser, at der ingen Grund er til, at Rigs-

dagen gør sig til Formynder for det private Initiativ. Et Firma havde købt Maskiner i Tyskland til Behandling af Hørstraaet af Oliehør paa den Betingelse, at Maskinerne kunde betales med Blaaren af Oliehør, saafremt der ingen Brug var for den i Danmark. I den Anledning blev der søgt om Indførselstilladelse for Maskinerne og Udførselstilladelse for den producerede Blaar, saafremt der ikke blev Købere til Blaaren her i Landet. Ansøgningen blev trods gentagne Henvendelser afslaaet, og Følgen var, at Straaet af Oliehør blev ødelagt; det blev brugt til at dække Roer med, skønt det var anslaaet at kunne udnyttes til et Beløb af 12—13 Mill. Kr. om Aaret. Var den nævnte Ansøgning blevet bevilget, havde det medført en stor Beskæftigelse, og det kunde have givet Raastoffer til Beklædning, foruden at der blev tilført værdifulde Maskiner, der ikke kostede Landet en rød Øre. Nu foraarsagede Afslaget, at der hvert Aar spildes Værdier her i Landet for 10—12 Mill. Kr., endda af de Raavarer, der er stor Mangel paa.

Nu vil Rigsdagen gennem tvungen Opsparing og ublu Skatter ødelægge Foretagssomheden. Bondepartiet vil advare imod disse samfundsskadelige Fremgangsmaader. I Betragtning af, at der ingen Tid er levnet Oppositionspartierne til at sætte sig ind i den afgivne Betænkning, vil vi afholde os fra at stemme om de af Udvalget stillede Ændringsforslag ud over ganske enkelte.

Hvad angaar Ændringsforslagene til Lovforslaget om Omsætningsafgift af Motor-køretøjer, vil jeg gerne takke den højtærede Finansminister, fordi han har taget Hensyn til min Henstilling ved første Behandling om at give § 9 en Tilføjelse, hvorved Udlejningsvogne kan fritages for Omsætningsafgift, saaledes at disse stilles lige med Droskebiler. Dette betyder en retfærdig Ligestilling, der i høj Grad har forbedret Forslaget. Jeg maa imidlertid beklage, at Omsætningsskatten virker saa tyngende for mange andre, der er nødsaget til at bruge Biler i deres Erhverv, at min Gruppe, til Trods for den gennemførte Forbedring, ikke ser sig i Stand til at stemme for Forslaget.

Hvad Ændringsforslagene til Lovforslaget om Erhvervelse af fast Ejendom angaar, kan min Gruppe stemme for disse. Det maa dog beklages, at Forslagene ikke